

M A G Y A R
K U R I R

M D C C C - d i k
E S T E N D Ö R E .

D. DECSY SÁMUEL

'S T A R S A
A L T A L

II. FÉRTÁLY ESZTENDŐ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B E T S B E N ,

1 8 0 0 .

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 26.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

*Költ Bétsben Kedden Aprilisnek 1-ső napján,
1800-ik esztendőben.*

Olosz Ország.

Mint látásuk, a' Frantziák is teszik részek-
ről az Olosz országi hadi teátrumonn kézdődő-
félben lévő tsatázásokra a' minden féle készüle-
teket; a' *Chumbery* várossából Mártz. 2-dikánn
indút tudósítások izerént, *Savoya* felöll mind ki-
mozduktanak az ő fegyveres feregeik a' téli szál-
lásokról, és a' *Mont-Cenis*' passusai felé kezdette-
nek takarodni; *Pignerol* mellé gyűlnek ölsze az
együvé fereglő segítő csoportok. A' katonaság'
hátra-lévő zsoldjának is egy része, a' béketlen-
kedőknek egy ideig lehető le-tsendesítettésekre,
ki fizettetett.

A' *Gavi* várából egy idő-ólta fok izben tett ki-ütései az eltenséges örző feregnek, mindenkör fzerentsésen vízfza verettek a' miéink által.

Gén. *Massena* egymásra adja ki a' proclamá-tziókat, melyek által a' pénznek eleségnek és se-gítségnek minden oránn lejendő el-érkezésével, 's egyéb e' féle ígéretekkel igyekezi élelzetni a' katonákban a' reménséget: a' feregeinél tartóz-kodó *Olosz* pátriótákhoz pedig, nem láttatni nagy bizodalommal lenni *Massena*, mivelhogy mind el-parantsólia onnét öket Frantzia országnak vidék-jeire.

A' Génuából jövő levelek, egészzen éhséggel és inséggel vagynak tele: — „Kenyér telyellég-gel niutsen, hus igen kevés: egész eledejek a' szegény város' lakofsainak, lentse, borsó, kása, és bab. Az Anglusok egészzen bé-zarták a' ki-kötő-helyet, mely miatt a' hajókázás meg szün-vén, mind azok a' szegény emberek, a' kik a' hajók körül tett munkájokból szoktanak volt ed-dig élni, éhel-halásra jutottak, és tsak inségeik' okozóiknak átkozására vagyon módjok. A' *Né-meteket* ohalytják rend felett való kívánsággal, ezeknek nagy és nemes szivüségektől remélvén azt, hogy midön hozzá jök bé-nyomulhatnak, majd boszfzut fognak az eddig való meg-átalkodottság' és sok kár-vallás' valóságos okozóinn állani.

„A' *Fontanabuona* vidéki insurgensek (igy szoll az író), a' kik ellen a' Frantziák, másodikzori ki-ütések által is semmit nem tehettek, egész a' vá-ros' kápuig bé-tsapkodnak. Minden fut a' mer-re lehet az éhség eiöll. Tsak a' nagy rettegés láttfzik minden nyomonn. *Massena* meg-jelen-vén a' városban, ujj Országgló-lzéket állított-fel. A' templomok' ajtai bé-zárattattak, és az Isten-tisztelet el-enyészett. Minden napokonn fok szemé-

lyek, többire vólt-nemes-emberek, lövöldöztetnek meg, tsak azért, hogy árulás béli gyanúságba vétetődtek. *Maffena*, 800 ezer Lira adótirvánki a' városra, azzal ismét vilzszá utazott onnét a' fő hadi szállásra *Savonába*. — „*Genua* városában tsak 5000 fejekből áll a' Frantzia örző sereg.“ — Rettenetes ábrázatja az inségnek!

Helvétzia.

Berna városából azt írják, hogy ezen Köz-Társalágnak egefzlen kiürült a' kasszája, és igen közel vagyon a' bankerotirozáláshoz. Tsupán tlak a' közönséges tisztviseleőknek 3 millió forinttal tartozik a' Respublika, mellyen azért nem lehet tsudálkozni, mivel 10 hónaptól fogva senki se fizette bé a' maga adóját. Most már mindeféle reformatiót akarnak tenni, nevezetessen a' törvényes dolgoknak folytatásában, a' melly ennekelötte semmibe sem került; a' revolutiótól fogva pedig többre megyen egy milliónál.

A' miölta a' Francia seregek Helvecziában vagynak, azölta nagyon meg veztegetödött a' népnek erköltsé. Sok Közönségek meg folztot, tsak papjaikat hivatalyaiktól, 's újjakat vittek bé. A' Lemanni Cantonnak *Savigny* nevü városában, alként szólította meg a' Predikátor, prédikálólzékjébből halgatóit, hogy ezek határozzák meg azon tárgyat, a' mellyről ő prédikállyon. — Most már mátként folyónak a' dolgok, mint ennekelötte és néki halgatóhoz kell magát alkalmaztatni. Ekkor *Agens Dumard* fel állólván meg dorgáltasa a' Predikátort, 's azt mondotta, hogy emekuránna is a' bé-vett szokás szerént viselje magát, ő néki jobban kell azt tudni, miről predikáljon, nem szükség a' halgatóit az eránt meg tudakozni, egy szóval prédikálja az Isten,

bézzédjék, és serkentse a' virtusoknak és fegyhetlen életnek gyakorlására halgatóit.

Egy Helvécziai tudositásból im' ezeket olvasuk e' tárgyról: „Az erköltsi nagy romlottság annyira ment már Helvécziaiban, hogy kémtelen volt a' végre hajtó Commissió a' Törvénytévő Tanácsoknak arról jelentést tenni, 's azt javasolni, hogy minden Közönségekben egy egy erköltsre ügyelő szék állitassék fel, a' melly a' helységbeli Predikátorból, hat, kegyes' életü polgárból állyon, és minden két hétben az isteni szolgálát végződése után gyüllést tartson. Minden azon helységben történt törvénytelenségek, és erköltsi felenségek szorossan vizsgálattanak meg, és vagy prongatással, vagy négy Liverre, büntetéstől ment meg a' bűnösök. A' nagy *Haller* idejében; az a' Helvécziaának boldog állapotjai; az *Alpeid*nek leírásában oly szépen le rajzolta, nem volt az illy erköltsökre ügyelő székekbe szükség, nemcsak, sőt más Európai nemzetek felett példák életteltek a' Helvétusok.

Zürchből is ezeket írják e' tárgyról: „A' Helvécziai ifjuság nagy erköltsi romlottságának leg főbb oka a' jelenva ő háború, a' mennyiben más idegen nemzetekkel öszve elegyittvén el fajult, és minden erköltsfelenségre adta magát. A' Fekatonasággal való együtt, táborozásban eltünt ifjaink szívéből az igazság, fczemérmetség, és önzés' élet. Hogyha hathatós elközök nem fognak ezen gonofznak meg gátolásra tétetödni, nem sokára azon ifjainkból, a' kiketkre' Haza' reménységének és örömének keltetö volna lenni, a' bűja, és el fajult maradékoknál egyéb nem lesznek.

Spanyol Ország.

Azon alliantzális szövetség, a' melyet a' Lizboniai Királyi udvar, az Orosz Császárral mostanában kötött, nem kevés érzékenységet gerjesztett a' *Madritti* Kir. udvarban. Noha annak tudva lévő tikkelyeiben semmi sem találtatik olyau, a' mely a' Spanyol Országgal való barátságtalanfágra tzeleozhatna: mivel mindazáltal annak titkos tikkelyeit ki nem lehet tanulni, meg nem elégedett a' *Madritti* miniszterium az ott lévő Portugalliai követnek biztató szavaival, hanem világos maga ki nyilatkoztatását kívánja a' Lizbonai udvarnak, mellyen hogy ha meg nem lehetne nyugodni, könnyen háború követhetné az eddig való atyafiságos egyességet.

Itt (t. i. *Madrid* városában) is annak a' faktióskodás bolond szomjuhozásának, a' mellyel a' Frantzia Revoluzió majd minden Státusokat, kit keményebben kit gyengébben meg-pestisesített, tulajdonítják, hogy egy ujj nyughatatlankodás közelébről itt is el-hatalmasodott, a' melybe sok más fő izeményekenn kívül, 15 elsőbb rangu Aizfzonságok (Dámák) is belé bonyolodva lenni találtattak, és már számkivetésbe is küldettettek.

A' *Mediterraneum* tengerenn lévő Anglus Admirál *Keith*, olyan hiradált széleltetett volt el kevéssele ez előtt, hogy a' *Kadizi* kikötő-helyet az *Anglus* hajók ujjanton bé-zárni izándékoznak. Hanem ezen hirlelés által tsak a' maga *Livornóba* való izándékozását, a' hova már meg is érkezett, akarta el-titkolni; mint ezt abból lehet már most nyilvánóságoson látni, hogy, mivel mint mi is másokkal együtt irtuk, a' *Spanyol* Udvar kevéssele az Admirál *Keith*' hirdetésének ki-adattatása után minden idegen Követeknél

olyan jelentést tétetett, hogy a' Spanyol tengeri erő Gibráltárt bé-zárván, minden onnét ki jönni vagy oda bé menni akaró hajók, mint ellenséges hajók el-fogattatnak.

Svédzia;

Stockholmból, Fébr. 28-dikáná; utazott. el a' Király és Királyné *Norköping* városába a' koronázásra: és ugyan oda vette a' nem rég született Korona örökös Hertzeg is, Testörző vitézzeivel együtt útját. A' külső Hatalmasságok' Követjeik is mind meg-jelennek ezen ceremóniánn. — Ezen alkalmatosságra 5000 darab ki-olttatandó pénznek verettettek, melyeknek egyik oldalán ezek a' íza-
vak: *Gustavus Adolfus Svédziai Király, &c, meg-koronáztatott 1800-ban* — a' másik oldalánn pedig ezek: *Az Is'en és a' nép* — olvastatnak.

Észak felé nagy öröm vagyon, azért, hogy a' heringek a' melyek egy idő olt. valahova mind el-utaztanak volt, ismét eiő jöttek, és nagy számmal nyüzsgenek a' *Bohnländi* partok körül.

Irlándia.

Minekutánna ezen Ország Parlamentomának a' Nagy Britanniai Parlamentommal való egyesülését, mind az Alsó mind pedig a' Felső Irlándus Parlamentoni Házak, a' votumok többsége által helybe hagyták, most már kéntelenítetik az Angliai országló-fzék, ezen egyesülés-béli resultatumot, a' Confitutzionális formálitásoknak meg-esések után, a' Státus' hatalmában lévő erő által is a' fel-tett tze ra segélleni iparkodni. — Minthogy t. i. az ezen egyesülés felett eredett lármás nyughatatlanságok még mind ez ideig is el nem tsendesedtek: mind több több fegyveres feregek és hadi hajók szállittatnak Angliából Irlándiába által.

Nagy, Britannia.

Midőn a' Parlamentom' Felső Házában Lord *Grenville* így szólott volna: — „Ö nem kételkedik, hogy ezen Ház, a' Királynak közelébbi Jelentését, melyben ő Felsőége a' Német Fejedelmeknek adandó Hadi-Subsidiumot, a' Parlamentomnak javasolta volt, e. v. minden fel-tételek nélkül való meg közfönő Vizfza-írás által ne akarjá vizfzozozni“ —

Csász Birodalom.

A' *Petersburgi* Udvar Ujjságban a' következő officális Irások jöttek ki: —

1) A' következő Császári Rendelés — „

„Megfontoltatván a' *York* Hertzeg és a' mi Londonban lévő Követünk Gróf *Woronzow* által tétetett igazi elő-adások, a' melyek szerént t. i. a' *Sawalischin* Grán. Regement, a' *Sedmaraskoi* és *B. Fersen* muskatéros Reg.tek, a' *Pusurcwokoi*, *Erichson*, és *Mitinschin* Grán. Batalionok, Hollandiában az ellenség ellen magokat vitézségek és fenyíték-tartások által, meg különböztették, nékik a' Gránatéros-marfchnak doboltathotása, a' mely a' 24-dik Oktoberi rendelés által meg-tiltatott volt, ismét vizfzá adattatik; továbbá, a' *Sawalischin* Regementnek ujz zászló is adattatik, a' melyenn ezen Regement' vitéz maga viseletének le-írása olvastatik; mivelhogy ez a' Reg.t nem elébb, hanem csak akkor vesztette-el a' maga zászlóját, minekutánna az ellenség meg-ujjitott és kétségbe eséshez hasonló erőszak által réá rohánván, az al zászlótartó *Schtschégotwitow* látta volna, hogy a' zászlót meg-tartani lehetetlen, és minekutánna azt a' mellette lévő fő zászló-tartó parantsolatjára a' tudjáról le szakasztván és derekára tekeritvén, mind maga mind a' fő zászló-tartó el-esenek volna.,, —

2) A' Hertzeg York' Jelentése a' Londoni Orosz Követhoz Gr. Woronzowhoz, a' melyről a' Császárnak ezen parantsolatjában emlekezet vagyón: — „

„Minthogy én rend felett való szomorúsággal értettem, hogy ő Császári Felsége, a' nem elég szoross és nem elég bizonyos tudósítások után, a' Hollandiában jelen volt egész Orosz sereghez a' maga kedvetlenségét meg-bizonyította, örömmel teszem azon kötelelégemet, hogy több Orosz Regementeknek, a' melyek az ellenség előtt vitéz módra viselték magokat, és jó fenytéket tartottanak, bizonyfágul szolgáljak. En szemmel látott tanuja voltam annak a' rendnek és vitézségnek, a' melyel ezek a' seregek tsatáztanak, és a' melyel nékem meg nem elégednem lehetetlen lett volna: melyhez képpelt nem szemlélhetem szomorúság nélkül azt, hogy a' Császári Felségnek haragját mind ezek a' Regementek magokra vonták; és ez bizonyoson ily módon nem is esett volna, ha azoknak ditséretes magok viseletjéről illendő tudósítás tétetett volna a' Császári Felség előtt. Magam is el nem mulattam volna ő Felségének ezen dolog felöll írni, ha attól nem tartottam volna, hogy nyughatatlankodására fogok az által alkalmatosságot szolgáltatni. Ellenben minthogy más felöll nyilván vagyón elöttem az, hogy mely igen szeresse a' Császár a' maga seregeit, és hogy mely nagy meg-elégedéssel ki-szolgáltassa ő F.ge az igasságot mindeneknek: erre való nézt a' Követ Urhoz kivántam kötelelégem szerént fordúlni, mint a' ki maga is jól érzi, mely terhes dolog légyen a' magok kötelelégében jól el-járt katonáknak a' Császár' haragját szenvedni, hogy kérelme és a' dolognak valóságos elő-adása által nyerjen igasságos elég-télt a' Császári Felségtől azoknak, a' kik magokat arra érdemesekké tették.“

3) Elő fordul továbbá 3-szor a' nevezett Pé.

tersburggi Udvar. Ujjságban a' Gr. *Woronzow*' levele is, melyet a' feljebb meg-nevezett Orosz Regementeknek mentségekül írt Londonból a' Császárhoz.

Béts.

Károly Jő Királyi Fő Hercegsége tegnap előtt u. m. vasárnap este 6 óra-tályban szerentsésen meg-érkezett a' Rénusi tábortól *Bétsbe*, és sok jelen lévőknek örvendező éljen kiáltásaik által fogadtatott.

Ő Fő Hertzege, következő értelmű hirdetményt intézett a' vezérlése alatt volt Sereghez: —

„El gyengült egészségemre nézve, kértem Ő Felségét a' Császárt, hogy nevezze mást helyembe a' Tereg' Kormányozójává. Méltóztatott nevezni Ő Felsége, Bárá Kray Haditárnokmester Urat. A' midőn jelentést teszek erről a' Generálisságnak, az egész Tiszti-Karnak, 's a' több Katonaságnak: igen nagy szívelességgel köszönöm, hogy az én kormányozásom alatt oly vitézül, és igen jeles megkülönböztetéssel viselték mindenkor magokat.“

„Valamint ki-mondhatatlanul sajnálom, hogy változó egészségem miatt meg kell valnom olly hadi Pajtásoktól, kiket én, minden alkalmatosságokban, igen derék, és Császár Ő Felségéhez különös nagy hiveséggel viseltető katonáknak tapasztaltam, 's betsülők és szeretek: szintén olly indulattal kérem, hogy a' millyen ditső módon nyilatkoztatták eddig, Fejedelmünkhöz viseltető hajlandóságokat 's hiveségeket: szintoly mértékben és hasonló buzgósággal mutassák azt, Haditárnokmester Bárá Kray Ur' vezérlése alatt.“

Elegyes Levélek.

Hetedik Pius Pápa Ceszna városában a' S. Maria del Monte Klastromában, szenteltetődött fel a' papi életre. Az óta egész idejét a' tudományokra fordította. A' Roma köfalainn kívül lévő S. Pál Klastromában tanulta három esztendőknél lefolytok alatt a' Theológiát és a' Jus Canonicumot, olyan elő menetelesen, hogy egy közönséges Disputatzió alkalmatosságával Romában a' Kallisto' templomában, mindeneket tudal kozásra indított. Az után Philosophiának Lectorja volt Pármában a' Sz. János Evangelista Klastromában: hanem innét tsak hamar vizszá hivatott Romába a' St. Pál Apátursága béli Novitziusoknak a' Philosophiára való tanításokra. Későbbre Theológiának Lectorjává tétetett tsakugyan Romában a' S. Anselm' Klastromában, melynek 9 esztendeig való folytatása után, ugyan ezen Klastromnak Priorjává rendtetett. Tsak hamar az után Apáturságra és Tivoli Püspökségre is fel emeltetett Hatodik Pius Pápa által; mely után 2 esztendővel Kárdináliliá tétetett, &c.

Párisból: —

A' régi Frantzia Marschallok között már tsak ketten vagynak még életben u. m. *Broglie* és *Segur*, mind kettőjük közel 80 esztendős emberek. Az első *Riga* városában tartózkodik, a' másik pedig Párisban vagyon 4000 Livra penzióval, melyet a' mostani Kormányzók fizettet néki.

A' Consuloknak ilyen végzése jött ki Mártz. 14-dikén: — „Meg-gondolván a' Consulok, hogy a' hadi fogjok azoknak a' Nemzeteknek gondviselések és emberiségek alá tartoznak, a' mely nemzeteknek kezekbe őket a' hadakozás béli történetek vetették: rendelik, hogy a' Hadi és Tengeri Ministerek, az ő hatalmokban álló minden eszközo ket arra fordítsanak, hogy az *Orosz*

Ausriai, és *Anglus* hadi fogjoknak, az eleség és ruházat ki-szolgáltattasék.

A' *Brestti* telegraphus szerént, egy 64 ágyus *Anglus* hajó a' tengerbe merült ezen kikötő-mely előtt, hanem a' rajta volt emberek ki-menekettek. —

Párisban a' mult hónap' 10-diké tájján nagy fogadások estek, hogy a' bekefféges *Preliminarek* Husvét előtt aláíratatni fognának. Hanemtsak az a' kár, hogy minden fogadásnak két oldala szokott lenni. Ha voltak, a' kik ebbe fogadtak, bizonyoson kellett olyanoknak is lenni, a' kik ellenkezőt erőllitettek. Száz *Lajos - arany* volt a' fogadás' fel-tétele. És ez, a' mostani szük-időben betsülletes fogadás.

Brigadéros *General Monnier*, a' ki *Anconai* Komendáns volt az ostrom alatt, *Divisions* Generalissá nevezetett. — Egyik *General-Lieutenantja* a' Fő Consulnak a' *Dijoni* táborná *Gen. Macdonald* leszen. A' *Consularis* Gárda - Stábjának Komendánssa *Gen. Caffarelli* *Párisban* marad.

A' *Rénusi* tábor, 3szakaszokból áll, melyeknek három *Gen. Lieutenantjaik* ezek: Azt a' szakaszt, a' mely a' tábor jobb szárnyát, a' mely *Helvetziának* *Piemonttal* határos szeleitől fogva *Schaffhausenig* nyulik el, *Gen Lecourbe* vezéreli; az ő fő hadi szállása *Zürich*. A' tábor derekának, a' mely *Schaffhauzennél* kezdődvén *Breysachig* terjed, és a' Fő hadi szállása *Báselben* vagyon, *St. Cyr* a' *Gen. Lieutenantja*. A' harmadik szakasz által *Breysachtól* fogva *Düsseldorffig* a' bal szárny formáltatván, ennek *St. Susanne* nevezetett *General Lieutenantjává*, és a' fő hadi szállása *Strasburgba* tétetett által. A' *Gen. Moreau*' nagy fő hadi szállása is még mind ez ideig *Baselben* varadott. — *Loison*, *Oudinot*, *Soult*, *Menard*, és *Gazan* nevű *Generalisok*, a' kik a' közelébbi táborozásban mind *Massena* alatt szolgáltak *Helvetziában*, most, ugyantak minyájon ő hozzája rendeltettek

által az Olofz'országi táborkoz.

„A' Német Országai Demarcations - Linea (így írják Strasburgból) a' Ménus vize lévén, addig fognak a' Prussus feregek ki terjeszkéni. — — „Tegnap előtt (Márcz. 16-dikán) verekedés volt Alt-Breisach mellett, a' iról az ellenfélg vízfza nyomattatott (ezt is Strasburgból 18-dikban írták.)

A' Moniteurben ez az Artikulus olvastatik a' *Londoni* dátum alatt: — Egy Frantzia volt ágyuzó tífzt ilyen szókkal írt a' napokban *Bonaparte* Consúlhoz: — „Mi, pajtások és barátok voltunk. Principiumjainknak különbözése, két egymással ellenkező útakat tartatott véllünk a' revoluzió alatt; a' tied tégedet a' Kormányozó széknak fő polzára helyheztetett, az enyim pedig én nékem számkivettetést okozott. Én nem bánom tselekedetemet, és gondolkodásom' módja mellett hóltom' napjáig hív fogok maradni. — Hanem egy atyát és egy anyát, hagytam Frantzia országban, a' kiket szeretek: az ök és magam' vizsgálásunkra véghetetlenül ohajtom meg-ölelni öket még egyszer, előbb, hogy sem a' halál által örökre el-válofztassunk egymástól. Erre nézve én egy passuft kérek tölled, tulajdon tetszésed szerént határozatandó időre, hogy utolló Isten-hozzájokat mondhattam szülőimnek. Ha kérésemet meg nyerh tem, ígérem néked, hogy Frantzia országban való maradásom alatt lég' kisebbet is el nem követek olyat, a' mi a' dolgoknak meg zavarására tzelozhatna.“ — Felelet helyet, határozott idő nélkül való passuft, és útra való pénzt kapott a' levél-író.

Páris, Márcz. 17 dikénn: —

„Tegnap a' magok Departamentomjaikba útnak indulandó-félben lévő Préfectusoknak, egy ebédet adott a' Belső-Minister, a' melyben a' bé-

készségért és a' *Dijoni* seregekért is ittak egyebek között a' vendégek.

Magyar Ország.

Tek. Nem. Szabolcs Vármegye képében a' következő deputatus Urak mentek Palatinus és Palatinusné Ő Cs. és Kir. Herczegségek tiszteletére, úgymint: Mélt. *Otsai Balogh Péter* Septemviralis Ur Ő Excellentiája, Mélt. Szalai Gr. *Barkóczy Ferentz* Kir. Helytartó Tanácsos, Mélt. Nagy Kállói Gr. *Kállay János*, Melt. Szalai Gróf *Barkóczy János*, Melt. Vajai Bárány *Vay Miklos* Ő Nagyságok; továbbá Titt. Ibrányi *Ibrányi Károly* Ur, több Tek. Vármegyéknek Assellora, *Nitzky Károly*, *Leszkay Ferentz*, *Somogyi János*, *Szilvay István* Urak, és Bay *Lajos* Ur Tek. Szabolcs Vármegyének All-Jegyzője. — Mélt. *Balogh Péter* Ur Ő Excellentiája volt a' Szószólló, a' ki is egy igen szép Német oratiót mondott Ő Cs. és Kir. Herczegségek előtt.

Jelentés.

A' Magyar nyelven készült Német Grammatika, mellyet a' Németül tanulni akaró Magyar Ifjaknak kélzitettem, és a' melyről a' Német Magyar Lexiconban emlékeztem, az el múlt Novembri Pésti Vásárnak tsak az utólja felé érkezhetett el Pestre, az akkori alkalmatlan utak miatt; de az Exemplárok már más helyekre is el küldöttek, és talaltatnak: Debretzenben, a' Reform. Collegiumban; Győrben, T. Prof. Németh László, Komáromban, T. Prof. Katona Mihály Uraknál: Lötсэн; Patakon; Pösonban; Pesten; és Szigeten is. Erdélybe is el küldöttek már az Exemplárok Kolosvárra, T. Prof. Pap Szathmári Urhoz.

A' Grammatika nyöltz árkusból áll, a' hozzá tartozó Német Olvasó-könyv (*Lesebuch*) 13

árkusbol, a' kettőnek az árra egygyütt 51 kraj-
szár. Minden Igaz Exemplárban kell ezen kívül
lenni: egy Táblának (Tabellának), melly a' Né-
met szók Mondásokba való egybe-szerkeztetésé-
re a' Grammatikához el múlhatatlanúl szükséges,
és két nyóltzad rész formában metfzett Irás mus-
tráknak. — A' Német Olvasó-Könyvek' summá-
ja ez:

1) A' Grammatikához tartozó Példák kön-
nyü Öszfzetételekben és Mondásokban,

2) Különbkülönbféle gyermeki elméhez al-
kalmaztatott Le-írások, Természeti Historia, Be-
szélgetések, Anekdoták és jeles Mondások.

3) Erköltsi Történetek és Levelek.

4) Mesék, többnyire Gellertből.

Élfzre vévén azonban ezen Könyvnek ki-jö-
vetele után azt: a) Hogy vagynak az Olvasó-
könyvben, kivált a' Természeti Historiában olyan
szók, Ailatok, Növevények, és Asványok nevei,
melyek a' Német-Magyar Lexiconban fel nem ta-
láltnak, és b) Hogy az új Tanulók némely ne-
hezebb Német Kifejezéseknek által-fordításával
sokat bajlódnak, lassan és nehezen boldogúlnak,
és c) Hogy sok helyen erre a' bajlódásra a' nyom-
tatásbéli hibák adnak alkalmatosságot: tehát egy
Toldalékot készítettem az Olvasókönyvhöz, mely
által az elő-hordott nehézségek el-háríttathatnak.
Ez a' Toldalék ingyen fog ki-ösztozatodni azok-
nak, a' kik már a' Grammatikát meg-vették, és
a' még el nem adatott Exemplárokhoz hozzájok
tétetik.

Márton Jósef, Lötsei Professzor